

Danske gestaltteoretiske bidrag

Ikke meget er skrevet på dansk om gestaltterapi. Mest fremtrædende er Hanne Hostrups bog "Gestaltterapi" (1999/2009), som er en introduktion til gestaltterapiens teoretiske fundament. Bogen er systematisk bygget op omkring en tre-delning mellem hvad Hostrup opfatter som Gestaltterapiens filosofi (Eksistentialismen), dens psykologiske teori (Gestaltpsykologien) og dens metode (fænomenologien). Trods eventuelle begrænsninger i denne systematisering giver bogen en let tilgængelig og overskuelig introduktion til gestaltterapiens kernebegreber som nok har manglet også i den internationale litteratur. Bogen er nu også oversat til engelsk. Hanne Hostrup har også skrevet om gestalt- parterapi og supervision på gestaltgrundlag.

Bent Falk har skrevet en meget enkel og praktisk håndbog i gestaltfunderet samtaleterapi og kommunikation: At være der hvor du er (Falk 1998) , samt "Kærlighedens Pris" (2005) med vigtige paralleller mellem gestalt og kristendom – bl.a. skyldbegrebet.

Endvidere har Jan Tønnesvang (2001) arbejdet med udfordringen til den gestaltterapeutiske relationsforståelse i dialog med selvpsykologisk tænkning, hvor han også peger på et muligt behov for i gestalt terapi at arbejde med et ekspliciteret begreb om den menneskelige rettethed eller intentionalitet på linje med Merleau Ponty og som organiserende princip i menneskets livsudfoldelser (som involveret i de gestaltformationelle processer, der finder sted i kontaktrelationer og den heraf følgende vækst).....

Egentlig forskning på gestaltterapeutisk grundlag er der ikke foretaget meget af i dansk regi. Et af de mest centrale bidrag er Hanne Hostrups arbejde med udvikling af kontaktbegrebet under inspiration af Salonia og med anvendelse af nyere udviklingspsykologisk viden (herunder som denne repræsenteres af Daniel Stern). Endvidere pågår der aktuelt et kombineret uddannelses- og forskningsarbejde omkring udvikling af en såkaldt integrativ gestalt teori/terapi. Dette arbejde foretages af denne artikels forfattere med inspiration fra Ken Wilbers integrale tænkning og med reference til bl.a. Todd Burleys identifikation af the basics of gestalt (hhv. feltteori, organisme/organismisk selvregulering, fænomenologi/awareness og kontakt/dialog). Det centrale fokus i dette arbejde er - i overensstemmelse med Perls, Hefferline og Goodmans oprindelige definition af gestaltterapi - studiet af gestaltdannelses- og opløsningsprocesser. De gestaltformationelle processer søges udforsket i den måde, hvorpå de udgør en figur / grund polaritet i et forhold mellem mentale organiseringsmønstre og fænomenologiske intentionalitets/rettethedsprocesser. Og det særlige ved måden, hvorpå de gestaltformationelle processer søges udforsket, er at det sker i kombination med en bestræbelse på at udvikle et integrativt grundlag for at lave systematiseret feltanalyse, i såvel individual og gruppeterapeutiske, som supervisionelle og organisationspsykologiske sammenhænge. Bogen *Integrativ Gestalt Praksis* forventes publiceret i løbet af 2012.

De første institutter i Danmark startede sidst i halvfjerdserne: International Psychotherapy Training Institute (Natasha Mann, Barrie Simmons og andre), The Kempler Institute (Walter Kempler og Jesper Juul), GIS (gestaltinstitute of Scandinavia), - og flere mindre institutter. I begyndelsen af firserne begyndte Hanne Hostrup i København og Mikael Sonne i Aarhus at træne gestaltterapeuter, og andre institutter er også opstået rundt i landet, bl.a. Jarmsted centret under ledelse af psykiater Ole Ry. Mens de fleste træningsinstitutter henvender sig enten specifikt til psykologer og psykiatere eller mere bredt til behandlersektoren, har teologen og gestaltterapeuten Bent Falk gennem de senere år fokuseret på træning af præster. Mikael Sonnes institut Gestalt.dk (tidligere Gestaltterapeutisk Uddannelsescenter) har som eneste sted en gestaltuddannelse som er godkendt i forbindelse med psykologernes specialistuddannelse i psykoterapi. Der findes idag flere

Gestalt institutter hvor man som ikke psykolog kan kvalificere sig til optagelse i Psykoterapeutforeningen.

Gestaltterapeutisk Forum

Der har gennem mange år manglet et forum, hvor vi kunne diskutere og udvikle gestaltterapien i Danmark. I 1997 tog vi initiativ til etablering af Gestaltterapeutisk Forum (www.gfdk.dk) – en paraplyorganisation for danske gestaltterapeuter, med grunduddannelse som psykolog, psykiater eller tilsvarende samt med en gestaltterapeutisk videreuddannelse. Organisationen tæller i dag ca 150 medlemmer. Foreningen udgiver et tidsskrift og afholder løbende medlemsarrangementer. Med to års mellemrum har Gestaltterapeutisk Forum indtil nu afholdt fire nationale gestaltkonferencer med titlerne 'Den globale grund - den lokale figur' (2003), 'Kreativitet i Gestalt' (2005), 'Gestalt i andre kontekster end den terapeutiske' (2007), og 'Gestaltterapiens integrative teori og praksis' (2009). Ved konferencen i 2003 deltog der udelukkende nationale gestaltteoretikere og terapeuter, ved de andre konferencer var der international deltagelse.

Fremtidige udfordringer

En af udfordringerne er både internt i fagkredse og også ud ad til at formidle hvad gestaltterapi er. Opfattelsen af gestaltterapi som værende lig med bestemte teknikker er desværre stadig relativt meget udbredt, hvilket bl.a. understøttes af at der fortsat er mangelfuldt trænedede terapeuter, der tilbyder gestaltterapi og drømmearbejde, gestaltterapi og coaching, gestaltterapi og kropsarbejde osv osv....., - hvor gestaltterapi opfattes som sidestillet med de andre teknikker der anvendes, fremfor at blive forstået som det integrative fundament, der kan danne grundlag for forståelse af sådanne andre teknikkers relevans i en mere omfattende gestalttilgang. Sådanne misforståelser giver fortsat næring til en overfladisk og meget begrænsende forståelse af den gestaltterapeutiske tilgang. I forhold til dette ser Gestaltterapeutisk Forum det i høj grad som en udfordring at skabe den berettigede respekt omkring gestaltteori og praksis indenfor såvel det akademiske som det mere officielle kliniske miljø i Danmark.

Forfatterne til denne artikel er af den opfattelse, at dette arbejde bedst kan gøres med udvikling af den ovennævnte integrative gestalt tænkning, hvor der på den ene side søges mod fortsat afklaring i det gestalt teoretiske begrebskompleks, med henblik på at klargøre, hvor dette eventuelt trænger til opdatering og fornyelse, hvis det er nødvendiggjort af nyere forskningsindsigter indenfor almenpsykologi, neuroscience, kulturpsykologi og klinisk psykologi, og hvor der på den anden side søges mod at placere og forstå andre fremtrædende nutidige terapeutiske skoler og retninger (herunder systemisk, kognitiv, narrativ, og nyere psykoanalytisk terapi etc) i relation til en teoribaseret gestalt-forståelse. Der forelægger i den sammenhæng et fortsat udviklingsarbejde i at beskrive gestaltterapiens teoretiske fundament og udfolde det faktum at det er gestaltningsprocesser i organisme/omverden-feltet, der er det egentlige fokus for gestaltteori og-praksis.